Donderdag 11 April 1946 DAGBLAD 63ste Jaargang No. 4784

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

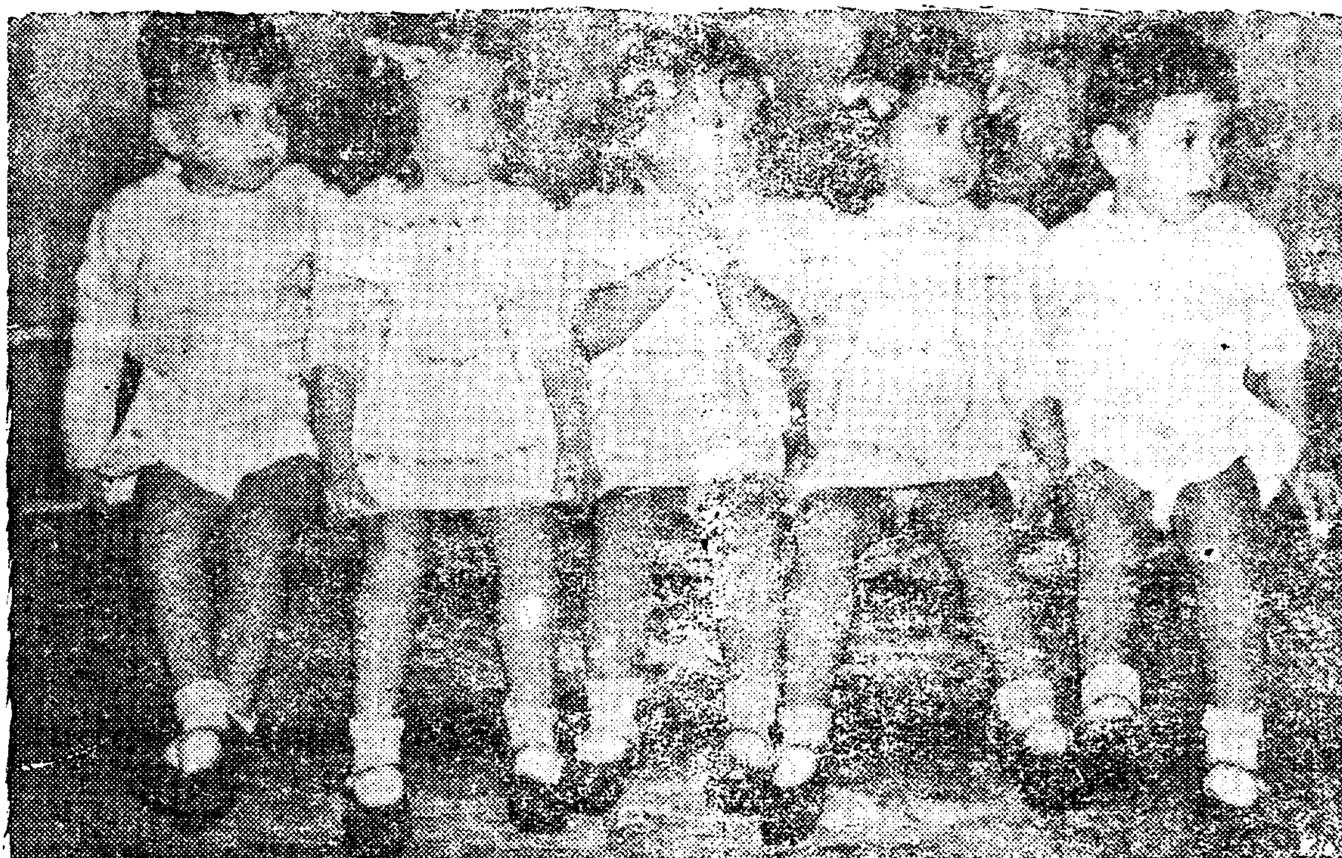
Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog ... Postbus 80, Willemstad. Redactie-adres Consciëntiesteeg 27

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Novikov wordt Sovjet-Ambassadeur in V. S.

Gromyko blijft vertegenwoordiger in Veiligheidsraad.

Polen dient aanklacht tegen Franco-regime in.

De Dilligenti vijfling die op 15 Juli drie jaar oud zal zijn, zit op de stoep van de ouderlijke woning te Mar del Plata, Argentinië V.l.n.r.: Carlos Alberto, Maria Esther, Maria Fernanda, Maria Cristina en Franco.

NOVIKOV VERVANGT GROMYKO ALS AMBASSADEUR.

Diplomatieke autoriteiten in Washington verwelkomden de benoeming van een nieuwen Russischen Ambassadeur in de Verenigde Staten als een nieuw teken van Ruslands geloof in de Verenigde Landen. Moskou maakte gisteravond de benoeming bekend van Nikolai V. Novikov als Ambassadeur in Washington ter opvolging van Andrei Gromyko, die Ruslands vaste vertegenwoordiger in de Veiligheidsraad zal worden.

Autoriteiten van het Noordamerikaanse Departement van Buitenlandse Zaken bevestigden, dat Rusland onlangs de gebruikelijke vragen stelde omtrent de aanvaardbaarheid van Novikov, den huidigen Zaakgelastigde. De Verenigde Staten gaven toen te kennen, dat zij zijn benoeming zouden verwelkomen. Diplomatieke autoriteiten die Novikovs benoeming in verband brachten met Ruslands belangstelling in de Organisatie der Verenigde Landen, redeneerden als volgt: Indien de Sovjet Unie de organisatie lichtelijk zouden opvatten, zou zij geen autoriteiten van Gromyko's positie en ervaring benoemen om zijn volle tijd te wijden aan het werk in de Veiligheidsraad.

Gromyko's speciale werkzaamheden gedurende de laatste drie jaren hebben hem voorbereid voor deze post. Hij nam deel aan practisch elke internationale conferentie, welke te doen had met de vestiging van de Organisatie der Verenigde Landen (Washington, (AP) 11.4).

DE POOLSE ACTIE TEGEN FRANCO-SPANJE.

Polen heeft officieel aan de Veiligheidsraad der Verenigde Landen gevraagd om op te treden tegen het Franco-regime in Spanje op grond dat het steeds de wereldvrede bedreigt en een toevluchtsoord is voor de nazies.

Als volgt luidt de brief, die door den Poolsen Ambassadeur Oscar Lange geschreven werd aan den Secretaris Generaal Trygve Lie:

„Op 9 Februari 1946 stemde de Algemene Vergadering zonder verdeeldheid om het fascistische regime in Spanje te veroordelen als zijnde gevestigd met steun van de asmogendheden. Het werd uitgesloten van het lidmaatschap der Verenigde Landen omdat het om reden van zijn oorsprong, zijn aard, zijn optreden en zijn nauwe associatie met de agressor-landen niet de nodige qualificaties heeft om zijn toelating te rechtvaardigen. De Vergadering beval ook aan dat de Verenigde Landen deze resolutie in aanmerking zouden nemen in hun toekomstige betrekkingen met Spanje.

Sindsdien hebben de ontwikkelingen duidelijk gemaakt, dat de activiteiten van de Franco-regering steeds internationale wrijving hebben veroorzaakt en de inter nationale vrede en veiligheid in gevaar hebben gebracht.

Als gevolg daarvan was de Franse regering gedwongen op 26 Februari 1946 de grenzen tussen Frankrijk en Spanje te sluiten. Deze grenzen zijn nog gesloten. Een dag later gaf de Franco-regering opdracht tot de samentrekking van troepen aan de grens van Frankrijk. Bovendien heeft het Franco-regime asyl geboden aan de grootste verzameling van nazie activa en personeel; het heeft een toevluchtsoord geboden aan een groot aantal oorlogsmisdadigers en nazie-leiders die hun werkzaamheden van Spaans gebied uit voortzetten; het staat toe en bevordert wetenschappelijke onderzoekingen door Duitse natuurkundigen om nieuwe middelen voor het voeren van oorlog uit te vinden.

Gezien het voorgaande moet de toestand in Spanje niet worden beschouwd als een binnenlandse quaestie van dat land doch als een zorg voor al de Verenigde Landen. Artikel 2 van het Handvest voorziet in paragraaf 6 dat de Organisatie der Verenigde Landen ervoor zal zorgen, dat staten die geen lid zijn van de Verenigde Landen zullen optreden overeenkomstig de beginselen van de organisatie voor zover nodig is ter handhaving van de internationale vrede en veiligheid. De situatie in Spanje maakt toepassing van dit artikel nodig. Overeenkomstig artikel 34 en 35 van het Handvest verzoekt de Poolse afvaardiging daarom aan de Veilgheidsraad om op de agenda te plaatsen ter overweging de situatie welke ontstaan uit het bestaan en de activiteiten van het Franco-regime en zulke maatregelen te nemen als voorzien in het Handvest" (New York, (AP) 10.4).

VOORBEREIDING TOT DE VREDESCONFERENTIE.

door
John Parris,
Londen.

Bevoegde Noordamerikaanse en Britse kringen voorspelden dat de bijeenkomst der vier Ministers van Buitenlandse Zaken te Parijs op 25 April de verschillen uit de weg zal ruimen welke thans bestaan over de ontwerpverdragen en mogelijk zal maken dat de vredesconferentie van 21 landen mogelijk zal worden tegen eind Mei of Juni. Zij gaven voor de eerste maal toe, dat de hoop om een vredesconferentie te houden op 1 Mei vervlogen is. Het schijnt niet mogelijk dat de Ministers van Buitenlandse Zaken tot volledige instemming zullen komen over de Italiaanse, Bulgaarse, Hongaarse, Roemeense en Finse vredesverdragen binnen minder dan twee weken.

De Noordamerikaanse en Britse autoriteiten die belast zijn met de ontwerping van de verdragen gaven te kennen, dat zij Ruslands aanvaarding van Byrnes' voorstel voor een bijeenkomst tegen eind April beschouwen als een teken dat de atmospheer van onmin tussen de vier mogendheden opklaart. Zij zeiden te geloven dat Rusland bereid is een uiterste poging te doen om de moeilijkheden uit de weg te helpen ruimen. Britse kringen waren van oordeel, dat de vier ministers zouden instemmen om de Franse voorstellen over de toekomst van het Ruhrgebied en het Rijnland te bespreken. Een zegsman van Buitenlandse Zaken zeide, dat Groot Britannië niet geantwoord heeft op de Franse nota over dit onderwerp.

Diplomatieke kringen zijn het er blijkbaar over eens dat een centrale Duitse regering moet worden gevestigd. De Fransen dringen erop aan dat het Ruhrgebied voorgoed van Duitsland worde afgescheiden.

Doch de quaestie van het Ruhrgebied en het Rijnland zal volgens de meeste diplomatieke kringen pas worden besproken nadat de ministers tot overeenkomst zijn gekomen, althans de uiterste pogingen daartoe hebben gedaan, over de ontwerp-vredesverdragen (Londen, (AP) 10.4).

DE ACTIVITEITEN IN HET NOORDEN VAN IRAK.

George Palmer seint uit Kirkoek:

Een goed ingelichte Britse autoriteit zeide, dat 25 Irakese politiemannen onlangs gewond werden nabij Iraks Noordelijke grens in een gevecht dat blijkbaar voortsproot uit een poging van de volgelingen van een Turks stamhoofd om de arrestatie van hun leider door de autoriteiten te wreken. De Britse berichtgever, die in nauw contact staat met de Koerden van het Erbil-district, zeide te hebben vernomen dat de Turk, genaamd Faizu, die gezocht wordt door de Turkse regering, Irak binnendrong een asyl zocht bij een Irakesen Sjeik in het Erbil-district. De Irakese politie hoorde van Faizu's aanwezigheid en arresteerde hem. Als gevolg van deze arrestatie kwamen verschillenden van Faizu's volgelingen Irak binnen uit Turkije. Zij kwamen verschillende malen in botsig met de politie en bij een schietpartij ergens tussen Zaita en Chama werden de 25 politiemannen gewond (Kirkoek, (AP) 11.4).

BROODRANTSOENERING

Groot Britannië heeft ingestemd om brood te rantsoeneren indien de Verenigde Staten hetzelfde willen doen. Het cabinet bereikte deze beslissing op een speciale bijeenkomst Woensdagavond. Groot Britannië wil medewerken om het wereldtekort aan voedsel te verlichten. De beslissing werd genomen in antwoord op een verzoek van den nieuwen Directeur Generaal van de Herstel-Organisatie F. LaGuardia (Londen, (AP) 10.4).

Een hoge ambtenaar van het Noordamerikaanse Departement van Landbouw zeide, dat het 90 dagen zal duren om de broodrantsoenering in de Verenigde Staten in te voeren, terwijl de noodtoestand gedurende de volgende 75 dagen zal bestaan. Het Landbouw Departement wil al het mogelijke doen om te helpen de voedseltoestand in de wereld te verbeteren, doch men overwoog geen poging om het brood te rantsoeneren in de Verenigde Staten teneinde het probleem op te lossen (Washington, (AP) 10.4)

EEN NIEUWE ZETEL VOOR DE WERELD-ORGANISATIE.

Na de bijeenkomst van de Veiligheidsraad op Woensdagmorgen werd een verklaring uitgegeven waarin gezegd werd, dat men bijeenkwam bij den Secretaris Generaal om van mening en inlichtingen te wisselen met betrekking tot de keuze van een nieuwe tijdelijke zetel voor de wereldorganisatie. De quaestie zal verder worden bestudeerd door den Secretaris Generaal en het Secretariaat. De leden van de Veiligheidsraad gaven hun meningen te kennen in adviserende hoedanigheid. Maandag om 15 uur komt men weer bijeen in het Hunter College. Men zal dan o.a. het Russische verzoek betreffende de afvoering van het Iraans geval bespreken (New York, (AP) 10.4).

DE PLUNDERING VAN FOESJOEN.

De Russen hebben de stad Foesjoen in een nieuw Moekden herschapen door uit de reusachtige kolenmijnen en fabrieken de essentiële machinerieën en materiaal weg te voeren en deze sleutel voor de industriële ontwikkeling van Zuidelijk Mantsjoerije practisch onbruikbaar te maken.

Nadat de Russen de mijnen overnamen van de Japanners ging de productie van bruinkool van 10.000 ton per dag omlaag tot duizend ton. Enkele bewijzen van de Russische plundering werden gezien door vijf Noordamerikaanse correspondenten — de eersten die Foesjoen bezochten sedert vele jaren.

Zwaar bewapende Chinese regeringssoldaten escorteerden de correspondenten over een oneffen rijweg van Moekden naar Foesjoen door gebied, dat — naar vermeld — onveilig gemaakt wordt door bandieten en communistische troepen.

Generaal Tsjao Koeng Wee, bevelhebber van het 52e regeringsleger dat de communisten dertien dagen geleden uit Foesjoen verdreef, zeide dat zijn troepen dagelijks gewikkeld zijn in gevechten met de Chinese Roden. Hij schatte dat zijn strijdkrachten zich gesteld zien tegenover ongeveer 40.000 communisten, verdeeld in zes brigaden.

De Russen pasten nieuwe methoden toe bij de plundering van Foesjoen. Na de stad geëvacueerd te hebben zodat de Chinese communisten er binnen konden komen, lieten de Sovjets een groep Russische experts achter in de stad om de mijnen verder te exploiteren zodat een delicate situatie geschapen werd voor de regeringsstrijdkrachten. De correspondenten zagen de grootste open kolenput ter wereld Slechts enkele electrische grijpers en kolenwagentjes — die alle dikwijls ledig zijn — konden worden gezien in de reusachtige put. Bij de electrische centrale van Foesjoen toonden de werklieden den correspondenten waar vijf van de twaalf reusachtige ketels waren verwijderd. Ook werden acht generatoren meegenomen, waaronder twee van 50.000 kilowatt. De werklieden zeiden dat de Russen grote gaten sloegen in de muren van de fabrieken teneinde de machinerieën te verwijderen.

Generaal Tsjao zeide, dat de 23 Russen die woonden op een erf aan de overzijde van de straat tegenover het hoofdkwartier, weigerden de directie van de mijnen over te dragen „alvorens zij instructies ontvangen van hun regering".

De Russen houden vol dat, aangezien de mijnen het eigendom zijn van de Kwantsjeng spoorwegmaatschappij — welke onder gezamenlijk Chinees-Russische leiding is gekomen sedert het Chinees-Russisch verdrag — de quaestie moet worden geregeld door onderhandelingen. De Chinezen zeggen dat de mijnen het eigendom waren van de Japanse regering en als zodanig rechtstreeks aan China toekomen als herstelbetaling. Tsjao zeide, dat hij geen toestemming kreeg om materiaal uit de mijnen of fabrieken te verwijderen sedert zijn troepen Foesjoen namen (Foe-

BEZORGDHEID?

Een Tass-bericht uit Stockholm zeide, dat volgens het Zweedse nieuwsblad „Aftonbladet" de Noordamerikaanse „belangstelling" in IJsland en Groenland „bezorgdheid" veroorzaakt onder de Noordeuropese landen

ARGENTINIË — IRAK.

Argentinië en Irak hebben diplomatieke betrekkingen gevestigd door de inwisseling van formele nota's tijdens een plechtigheid in het Irakese Gezantschap te Londen. Argentinië vestigde onlangs betrekkingen met Syrië, Libanon, Saoedië Arabië en Egypte (Londen, (AP) 10.4).

SENAATSCOMITÉ KEURT BENOEMING MESSERSMITH GOED

Het Senaatscomité voor Buitenlandse Betrekkingen heeft de benoeming van George Messersmith tot Noordamerikaans Ambassadeur in Argentinië goedgekeurd. De stemming was unaniem

het nieuws van vandaag

De Sovjet Unie heeft een nieuwen Ambassadeur in de Verenigde Staten benoemd. Nikolai V. Novikov thans Zaakgelastigde in Washington, zal Gromyko als Ambassadeur vervangen. Gromyko blijft Ruslands vertegenwoordiger in de Organisatie der Verenigde Landen. Sommige politieke waarnemers zien hierin een teken dat Rusland oprecht wil medewerken aan de vredesorganisatie, omdat het anders niet een man van zulk een positie als zijn vaste vertegenwoordiger daarin zou benoemen. Wij geloven echter dat deze benoeming op zich zulks niet inhoudt. Het zou evengoed kunnen zijn, dat Rusland in de Organisatie der Verenigde Landen een belangrijk middel ziet ter bevordering van zijn politieke doeleinden. Het kan moeilijk buiten de organisatie blijven zonder de rest van de wereld zo niet geheel tegen zich te krijgen dan toch meer op zijn hoede te doen zijn. Uit het optreden van Rusland in het verband van de organisatie zal werkelijk moeten blijken of het oprecht de vrede wil helpen bewaren zonder direct andere landen te overheersen.

De Veiligheidsaad kwam gisteren in besloten vergadering bijeen en naar men zegt werd gesproken over een nieuw tijdelijk hoofdkwartier voor de Organisatie. Men heeft echter nog geen beslissing genomen. Mogelijk dat Maandag — wanneer men weer in het openbaar zal vergaderen — een beslissing zal worden bekend gemaakt. Het is ook mogelijk dat dan het Russische voorstel voor de afvoering van de Iraanse quaestie van de agenda zal worden besproken.

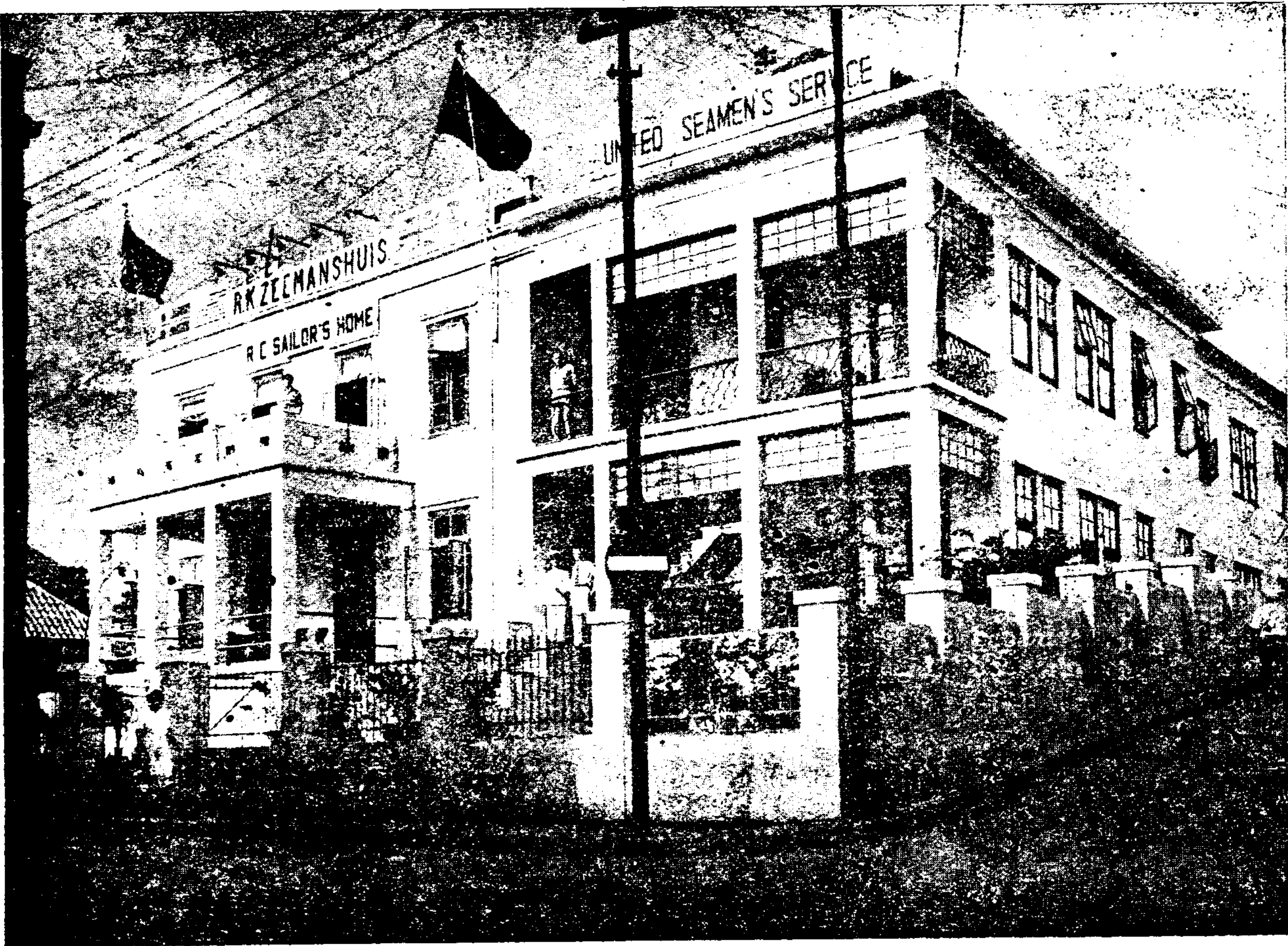
Gisteren heeft Polen ook officieel de aanklacht tegen Franco-Spanje ingediend. Men zegt, dat het Franco-regime de vrede bedreigt omdat Spanje asyl biedt aan Duits kapitaal, aan oorlogsmisdadigers en aan Duitse geleerden, die nieuwe wapenen trachten uit te vinden. De Verenigde Staten en Groot Britannië, die de Spaanse quaestie niet wensen te behandelen, zullen wel om bewijzen vragen. In Nederland schijnt reeds een actie gaande te zijn om Nederland zich ook openlijk te doen uitspreken tegen het Franco-regime. De Partij van de Arbeid neemt aan deze actie deel en vanzelfsprekend ook de communisten.

Veldwachter Bill LaMarr kijkt in de wrakstukken van een Groot Noordamerikaans legervliegtuig dat ontplofte en neerstortte op een berg nabij Truckee, Californië, als gevolg waarvan 26 personen werden gedood.

Bij een brand in de „Gouden Driehoek" van Pittsburgh werd schade aangericht tot een waarde van 500.000 tot 700.000 dollar. Veertien brandweerlieden werden gewond. Hier heeft men een beeld van de ramp.

HET JUBILEREND ZEEMANSHUIS.

CURAÇAO

WIE IS DE GELUKKIGE?

1e prijs	15002
2e prijs	11924
3e prijs	11607
4e prijs	6970

INVOERRECHTEN.

Een bekende van Curaçao die momenteel in Nederland verblijft, schrijft naar aanleiding van het betalen van invoerrechten op de pakketten, die naar Nederland gezonden worden het volgende: „als regel geldt dat ondersteuningspakketten vrij zijn van invoerrechten. Als ondersteuning wordt aangemerkt kleding, levensmiddelen, toiletartikelen en een kleine voorraad sigaren, tabak en sigaretten. Als een pakket honderden sigaren of sigaretten bevat, wordt dit niet meer als ondersteuning beschouwd, doch als handel.

Het is mij gebleken, dat er pakketten gestuurd zijn met als hoofdzakelijke inhoud sigaren en sigaretten, die dan hier ook op de zwarte markt verhandeld werden. U zult met mij eens zijn, dat nu Nederland in zeer grote moeilijkheden zit, dit niet op zijn plaats is".

WOUTERS OP REIS.

Naar wij vernemen zullen de Heer, Mevrouw en Mejuffrouw Wouters op 8 Mei a.s. per s.s. Delftdijk uit New York, hun tegenwoordige woonplaats, naar Nederland vertrekken.

ONJUISTE VOORLICHTING.

De Democraat, die ons blad van onjuiste voorlichting beschuldigt, maakt zichzelf aan ernstiger feit schuldig. In het nummer van 5 April, blz. 4, zegt de Redactie dat zij zich ter dege bewust is van de leerstellingen van de r.k. godsdienst. Hoe degelijk dat bewustzijn is blijkt uit dezelfde alinea, wanneer de Democraat-redactie niet blijkt te weten wat elk schoolkind al leert in vraag 158 van de Katechismus ten gebruike van het Apostolisch Vicariaat van Curaçao. De Democraat bewust als zij zich waant van de katholieke leerstellingen licht haar 8.000 lezers in strijd met de waarheid voor: „Volgens de katholieke leer zijn immers de belijders van alle andere godsdiensten, of ketters of heidenen".

De schooljongens weten het beter dan de Democraten die met harde woorden het volk denken te krijgen. De Katechismus leert: „Ketters zijn zij, die wel gedoopt zijn, maar een of meer waarheden van het katholiek geloof, **tegen beter weten in,** hardnekkig verwerpen. Wij mogen niet alle Protestanten ketters noemen, want zij kunnen te goeder trouw dwalen." Daar heidenen de aanhangers van niet-monotheïstische godsdiensten zijn, is de misvatting van de Democraat hier nog duidelijker.

Het is zeker waar, dat in vóóroorlogs Nederland de vele katholieken door overal anti-katholicisme te veronderstellen, het anti-katholicisme kweekten. Maar dat is hier niet het geval. Hier stelt een blad een feit, dat elk kind weet, verkeerd voor. Dat kan geen vergissing zijn, daar voor is het te erg. De Democraat die wel eens gezegd heeft ook katholieken op te nemen — het zullen de katholieken er wel naar zijn — toont hier de ware aard.

MAALSLUITING.

Met de Aalsum:
Maandag a.s. 15 uur: postpakketten: Woensdag a.s. 10 uur: gewone brieven en drukwerken.

JONGETJE AANGEREDEN.

Woensdag kort na het middaguur werd Haime Wiashie, een dertienjarige leerling van de St. Vincentiusschool, vlak voor het winkeltje van Jan Hooi bij St. Helena aangereden door de groene Chevrolet auto No. 3142 C. Naar ons werd medegedeeld werd de auto bestuurd door „Sjen Wie" Royer. Het jongetje werd ernstig gekneusd aan hoofd, benen en armen.

Korporaal Juan Martina van het Rode Kruis, die juist thuis was voor het middagmaal in zijn woning te St. Helena, spoedde zich onmiddellijk naar de plaats van het ongeluk en verleende eerste hulp. Het publiek bewonderde het kranig optreden van den Rode Kruis man. Later verschenen Dokter Fernandes en Dokter Nassy. Het ventje is opgenomen in het Sint Elisabeth Hospitaal.

EEN CONSUL ALS DICHTER.

In het ons welwillend toegezonden blad „Surcos" uit Ciudad Trujillo troffen wij naast vele fraaie foto's uit Santo Domingo ook enkele gedichten aan van Andrés Julio Espinal, Dominicaans Consul alhier. Een ervan, dat ons biezonder trof, luidt:

Cuando ya estés cansada
de todos los caminos,
cuando ya nadie vaya
a ofrendarte una flor,
cuando el Cielo y la Tierra
para ti sean lo mismo,
yo entonaré en mi lira
para ti una canción......

Cuando nardos y rosas
y azucenas y absintios
te negaran perfume,
su belleza y color,
en mi flauta de plata
y en mi arpa olvidada,
te diré en suaves ritmos
lo que es el Amor......

Curazao, 1945.

WERELDREIZIGER TE WILLEMSTAD.

Donald Daniels deed toen hij een jongeling was twee beloften aan zichzelf: 1) als ik 40 ben ga ik een reis om de wereld maken, 2) als ik 40 ben moet ik daartoe een millioen dollars bij elkaar hebben. Daarop deed hij wat de meesten niet doen: hij ging werken, ploeteren, hele dagen en nachten. Naast zijn werk studeerde hij rechten, haalde daarin zijn titel. Hij werkte zich op tot president van een voedsel-compagnie, is thans 40, heeft een millioen, ging zeven weken geleden op reis uit zijn woonplaats New York: Habana, Puerto Rico, Haiti, Santo Domingo. Dinsdag is hij te Willemstad aangekomen.

Heden gaat hij naar Trinidad en vandaar de landen van Zuid-Amerika en vervolgens.

WILLEM II.

De N.V. Liberty verraste ons hedenmorgen met een doos Willem II sigaren. Dit zijn de eerste Nederlandse sigaren die na de beëindiging van de oorlog op ons eiland aankwamen — een historische zending dus.

Wij hebben er vast een opgestoken en herinnerden ons de smaak weer van vroeger: de echte Nederlandse sigaar. Zijn wij wel ingelicht dan konden deze sigaren nog van hetzelfde echte dekblad worden voorzien, omdat de laatste zending uit Sumatra in Engeland bewaard werd.

De firma Liberty — een boekhandel nog wel — heeft hierdoor een bewijs van haar ijver en smaak gegeven.

KATHOLIEKE SPORT CENTRALE.

Zaterdag 16.30 uur Athene — Dosko.
Zondag 10 uur Sithoc — Republiek; 16.30 uur De Ster — Ecuador.

Eerste Paasdag wedstrijden verboden.

Tweede Paasdag 8 uur Wandelmars. 16.30 uur K.S.C. — Colombianen.

DE LIJST VAN DE K.L.M.

Curaçao — Aruba.

10 April: Airun A. Brysen, Hilda, Alicia en Franklin Leañez.

11 April: Charles Gonsalves, Davir Jesurun Cardozo, Horman Gerschage, Harry D., Winifred en Anthony Lawson; Henry Pietersz.

Curaçao — Maracaibo.

10 April: Ernesto Amaya, George F. Shotter, Frank Austin, Ernest R. Partridge, Edgar R. en Mary Fesh.

Curaçao — Trinidad.

11 April: Alma E. M. en Hilda J. Lee-Sack-Sioe; Donald Daniels.

Op doorreis naar Paramaribo: Johannes J. Peters, Leonardus F. Bouman, Stanley Herring, Richinel G. en Josephine A. Oosterling.

Curaçao — Trinidad.

7 April: Edward Edmund, Roy A. Persad.

Op doorreis naar Paramaribo: Ludwig J. W., Jane C., Maria C., Philomena A., Florence, William L. en Eulalie C. Venloo; Mathilda C. Hoelen, Eugene S. F. Tjong Akiet.

Trinidad — Curaçao.

8 April: Walter en Hermine Tjon Kian Gi; Stephen Heil, Johan C. A. Fischer. Edward T. Nettleton, Robert Naddex.

Op doorreis naar Aruba: James Lovell, Fedore Horth, Henrietta Mozes, Wilhelmina Emanuels, George Hart.

POLITIE BIJ DE STATEN.

Maadagavond bij een commissie-vergadering der Staten liep het debat zo fel op, dat de in de buurt vertoevende politie meende dat het te ernstig was om zich er niet mede te bemoeien. Met drie man renden ze de trappen op, maar boven gekomen werd hun beduid, dat hun hulp niet nodig was.

AMBACHTSSCHOOL VIJFTIEN JAAR.

Heden bestaat de Ambachtsschool St. Jozef vijftien jaar. Zoals men weet staat de ambachtsschool thans onder leiding van den heer Johannes van Geelen. Zij telt 170 leerlingen. Wij wensen deze nuttige instelling nog vele jaren toe.

MAN UIT RAAM GESPRONGEN.

Gisteravond is een 36-jarige Bonairiaan, opvarende van de schoener „Rex", gesprongen uit een raam op de tweede verdieping van „Baratillo Store" aan de Handelskade. Men vermoedt dat het een geval van verstandsverbijstering betrof. De gewonde, die in het hospitaal werd opgenomen, is onder behandeling van Dr. Taytelbaum gesteld.

SURINAAMSE RIJST NAAR CHINA.

Naar „Het Nieuws" verneemt, zal de rijst, 1500 ton, die door het Surinaams Gouvernement is verkocht aan de Verenigde Staten, worden doorgezonden naar China.

„In dit bericht ligt materiaal om te illustreren hoe de voedseltoestand in het Oosten moet zijn ondanks bekende rijstvoortbrengers als Siam, Burma e.a. in de buurt. En tevens een aanwijzing voor wat ons hier te lande te doen staat: meer produceren, o.a. en niet in de laatste plaats rijst!" aldus „Het Nieuws".

EEN INTERVIEW VAN GOUVERNEUR BRONS.

In een interview met de Haagse Courant legde Z. E. dr. J. C. Brons, Gouverneur van Suriname, de nadruk op de trouw van Suriname aan het Moederland.

De Gouverneur wees er verder op dat de economische positie en de betrekkingen van Suriname met Noord-Amerika niet over het hoofd moeten worden gezien. In Suriname is grote belangstelling voor Nederland, maar Nederland moet grotere belangstelling tonen voor Suriname, vooral wegens de Amerikaanse en Argentijnse penetratie in Suriname.

V.S. WENSEN SURINAAMSE BAUXIET.

In welingelichte kringen te Amsterdam werd Dinsdag bekend gemaakt, dat de Verenigde Staten de Billiton Maatschappij om Surinaams bauxiet hebben gevraagd. (Aneta).

ONS KONINKRIJK

A...

...KINGEN OP DE ...ELUWE.

...landse en Indonesi- ...vaardigden begonnen ... besprekingen om de ... status van Neder- ...te bepalen. De Ne- ...vaardiging wordt ge- ...of. Schermerhorn en ...ook.

...Indonesische groep is ...komst bereikt over de ...g van de agenda voor ... dagen. Terzelfdertijd ... besprekingen gevoerd ...Van Mook en de Ne- ...Ministers (Aneta).

...ESTELLING ...TROKKEN.

...erlandse bestelling van ...6 millioen Pond aan ...e goederen is ingetrok- ... het door de scheeps- ...mogelijk is de goederen ...n.

...rlands Indische Import ...Dienst (Nigieo) heeft ...Australische firma's ... laten weten, dat het ...en van de Nederlandse ...de Australische havens ...gelijk maakt handel te ...t Australië. In deze ...eeft de Nigieo ook de ...che handelsondernemin- ...kt voor de hulp en ver- ...at men hoopte de goe- ...g te kunnen afnemen, ... vier opslagplaatsen te ... geweigerd hebben de ...in bewaring te nemen. ...Melbourne Herald" ver- ... artikel, waarin ge- ...s, dat de Nederlandse ...n geen commentaar ...leveren. Uit de houding ...derlanders blijkt, schrijft ... dat zij naar Australië ...nen, niet om troebelen ...ken, maar om Australii- ...eren te kopen (Aneta).

...ENGING DOOR DE LUCHT.

...l wordt medegedeeld, ... Nederlandse soldaten ...oerusting in drie dagen ...atavia naar Bandoeng ...gebracht per Dakota- ... Er werden veertig ...per dag gemaakt. Op de ...men de toestellen 317 ...den en 369 Japanners.

...en ook vier Nederland- ...lls die verbouwd zijn ...portvluchten, deel aan ...st. Zij maken de vlucht ...uten tegen de Dakota's ...n. Een vierde Mitchell- ...ingezet op de dienst naar ...ta).

...ORST GAAT HEEN.

...Dr. J. J. G. Borst, hoog- ...de interne geneeskunde ...emeentelijke Universi- ...sterdam, heeft zijn pro- ... opgegeven als protest ...handhaving van de Pro- ...Wibaut, Deelman en ... aan dezelfde hoge-

...Borst gaat met zijn hele ... Rotterdam, waar hij ...al directeur van een zie- ...was.

...ENTELIJKE PERS- TE ROTTERDAM.

...otterdamse college van ... heeft tot hoofd van het ...en bureau van voorlich- ...publiciteit benoemd den ...Nieuwenhuis.

...DEN VLUCHTEN.

... Nederlandse N.S.B.-ers ...r schildwachten zwaar ...toen zij trachtten het ...Westerbork te ontvluch- ...groep van vijf man had ...zien zich op een wagen ...met hout te verbergen en ...mp uit te rijden. Toen ...wachten de wagen te- ...n op enige afstand van ...p, sprongen vijf man er ...en trachtten de bossen in ...ten. De schildwachten ... het vuur op hen toen zij, ...waarschuwing verder lie- ...ta).

... LENING VAN ...00 MILLIOEN.

...port & Import Bank in de ...de Staten houdt deze ...n vergadering, waaraan ...bankondernemingen zullen ...n, teneinde te bepalen ... haar aandeel zal zijn ...00 millioen dollar lening ...erland. De juiste cijfers ...et vóór Vrijdag bekend

De „Journal of Commerce" meent te weten, dat ongeveer 15 banken zullen deelnemen aan de lening en honderd tot honderdvijftig millioen zullen verstrekken. De voorwaarden, die de president van de Export & Import Bank heeft gesteld, zouden volgens sommige bladen zijn: 1) De intrest is 2¼% en de lening wordt in twee jaar ingelost.

2) De hypotheek wordt gevormd door obligaties van de Nederlandse Regering, die de Export & Import Bank verkregen heeft als resultaat van de lening maar de Noordamerikaanse Regering zal deze obligaties niet waarborgen.

3) De lening is niet verzekerd.

PRINSELIJK PAAR ONTVANGT ZWEEDSE ONDERSCHEIDING.

Hare Koninklijke Hoogheden Prinses Juliana en Prins Bernhard hebben Dinsdag de hoogste Zweedse onderscheiding, de Orde van Seraphio, uit handen van Koning Gustaaf ontvangen (Stockholm, Aneta).

KONINGIN OP DE „TJERK HIDDES".

Hare Majesteit de Koningin heeft in gezelschap van vice-admiraal Stoeve Dinsdag de „Tjerk Hiddes" bezocht. (Aneta).

RODE KRUIS ONDERSCHEIDING.

Graaf Folke Bernadotte, die in April naar Lübeck ging om met Himmler over de overgave te spreken, heeft aan Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana een onderscheiding aangeboden voor haar Rode Kruis werkzaamheden gedurende de oorlog.

De Prinses verklaarde, dat Zij en de Prins naar Zweden zijn gekomen teneinde de dankbaarheid van het Nederlandse volk, voor de door Zweden verstrekte hulp gedurende de donkerste uren, tot uitdrukking te brengen (Aneta).

HANDEL IN EFFECTEN.

Een door den Minister benoemd comité heeft aan Prof. Piet Lieftinck een gedetailleerd plan voorgelegd voor de hervatting van de handel in effecten en buitenlandse waardepapieren op de Amsterdamse Beurs.

Biezonderheden zijn nog niet bekend, maar men neemt aan dat alleen de handel in aandelen, die niet van eigenaar veranderden sedert Mei 1940 zal toegelaten worden. De kopers betalen in vrij geld, waarvan de helft ter beschikking van de verkopers wordt verstrekt in geblokkeerde gelden. Indien de waardepapieren, verkocht binnen de bepalingen van dit plan, opnieuw in verkoop worden gebracht, zal de gehele prijs in vrij geld worden betaald. Ook waardepapieren die door erfenis van eigenaar verwisselden, zullen voor verkoop toegelaten worden.

DE SCHEPEN IN AUSTRALIË

Waarschijnlijk zullen de Nederlandse schepen, die nu reeds zes maanden worden belet uit te varen door de houding van de Australische havenarbeiders, leeg vertrekken. Lord Mountbatten heeft tijdens zijn jongste bezoek voorgesteld de schepen te laten vertrekken teneinde Britse schepen in de Stille Oceaan af te lossen (Sydney, Aneta).

ARUBA

DE NIEUWE PASANGGRAHAN.

Kort geleden is het nieuwe gebouw van de pasanggrahan op Aruba in gebruik genomen; gedurende de oorlog was dat in gebruik als officiersverblijf, thans is het onder de goede zorgen van Mevrouw Ulrica de Veer ingericht als gouvernements-logeergebouw. De luchtige, frisse en mooie inrichting van het gebouw is een groot verschil met het vorige en de gasten zijn allen zeer verheugd met de nieuwe passanggrahan.

PAROCHIE-CLUB TE SANTA CRUZ.

Met veel animo zijn reeds de fundamenten gelegd voor de parochie-club van Santa Cruz. Reeds lang wensten de goede parochianen een club, welke de verzamelplaats kan worden, wanneer er iets goeds gedaan moet worden. Een aantal dames is reeds plannen aan het maken voor een toneelstuk. Een ieder die voor de bouw van de club wil bijdragen kan terecht bij den Pastoor, die zeer dankbaar zal zijn voor iedere gift, daar de vele gelden voor de bouw, nog lang niet bijeen zijn.

DE LAATSTE BOKSWEDSTRIJD.

Heden 10 April vindt voorlopig de laatste boks-wedstrijd plaats, daar het tegenwoordige stadion afgekeurd is. Inderdaad is het tegenwoordige stadion beneden peil.

Zonder het nut van een bokswedstrijd-stadion te erkennen, willen wij als van veel groter nut voor Aruba de bouw van een mooi modern bioscoop-gebouw aanbevelen.

Oranjestad noch San Nicolaas heeft een theater, dat de moeite waard genoemd mag worden. Menigeen schaamt zich als hij een vreemde moet meenemen naar de bioscoop, want die van Oranjestad is in de volksmond een paardenstal.

De boks-wedstrijd zal wel veel publiek trekken, de bekende Surinaamse bokser, Krassens, staat op het programma.

NIEUWS VAN OVERAL

VERKIEZINGEN IN JAPAN.

Alle politieke profeten beschamend stroomden de vrouwen van Japan van de boerderijen en stadswoningen naar de stembureaux om voer het eerst haar stem uit te brengen in de eerste na-oorlogse verkiezing in het land.

Tegen het einde van het eerste uur waren er meer vrouwen dan mannen om te stemmen. In vijf gemeenten op het platteland rondom de hoofdstad was er een verassende opkomst en ook in Tokio verschenen de vrouwen in steeds toenemende aantallen. Velen traden de stemlocalen binnen met de kinderen op de rug gebonden. Anderen lieten de kinderen in haastig ingerichte kinderkamers achter. Sommige van deze kinderkamers waren spoedig vol kinderen. Tegen 10 uur hadden 40% van alle kiezers in de gemeente Utsunomiya hun stem uitgebracht. De meesten waren vrouwen. De vrouwen waren ook in de meerderheid onder de eerste kiezers in Asjikaga, Tatsjikawa, Kawayoga en Miyabatsji buiten de hoofdstad. Zij waren viermaal zo talrijk als de mannen in Asjikaga gedurende de eerste drie uren. Hoe gestemd wordt is nog niet bekend. De eerste uitslagen van de telling worden Donderdagavond verwacht. Politieke experts voorspelden tevoren een overwinning voor de Conservatieven, zonder dat evenwel enige partij de absolute meerderheid zou krijgen van de 468 zetels in de Landdag.

BENOEMINGEN VAN AMBASSADEURS.

President Truman heeft George S. Messersmith, thans Ambassadeur in Mexico, benoemd tot Ambassadeur in Argentinië. Tegelijk zond Truman de benoeming van William D. Pawley, thans Ambassadeur in Peru, tot Ambassadeur in Brazilië naar de Senaat. Twee andere diplomatieke benoemingen vergezelden de vorige: van Joseph Flack, ambtenaar in Buitenlandse Zaken, tot Ambassadeur in Bolivia; en J. Rives Child, eveneens in Buitenlandse Zaken, tot Gezant in Saoedië Arabië (Washington.

TRUMAN ZAL PHILIPPIJNEN BEZOEKEN.

Het Witte Huis zeide dat Truman een bezoek aan de Philippijnen overweegt om er op 4 Juli de viering van de onafhankelijkheidsdag mee te maken. Hij zal echter de proeven met atoombommen in het lagoen van de atol Bikini niet bijwonen. De proeven bij Bikini zullen omstreeks 1 Juli gedaan worden (Washington, AP)

GETROUWD

Dagmar Römer

en

Maurits Landsberg

Quinta „Guayamure"
Ave. Los Chaguaramos
Caracas

11 April 1946

Gouvernement van Curacao

Departement Sociale & Economische Zaken

LEVENSMIDDELEN

BESCHIKKING van Donderdag, den 11den April 1946 no. 210.

Het wnd. Hoofd van het Departement Sociale- en Economische Zaken,

Gelet op:

Artikel 2 lid 3 van het „Prijsopdrijvings- en Hamsterbesluit 1940" (P.B. 1940 no. 44), bekrachtigd bij Landsverordening van den 21sten Augustus 1942 (P.B. 1942 no. 161) en zooals laatstelijk gewijzigd en aangevuld bij Landsverordening van den 10den Juli 1945 (P.B. 1945 no. 111).

Hiertoe gemachtigd door Zijne Excellentie den Gouverneur bij Gouvernementsbeschikking van den 5den Juni 1944 no. 2759;

HEEFT GOEDGEVONDEN:

I Als prijs tegen welken de hieronder genoemde goederen of groepen van goederen op het eiland Curacao ten hoogste mogen worden te koop aangeboden, verkocht of geleverd, vast te stellen:

A. In den kleinhandel:

Boter, afkomstig uit Denemarken per blik van 200 gram .... f. 0.85
„ „ „ 400 „ .... f. 1.65
„ „ „ 800 „ .... f. 3.20
„ „ „ 5 Am. p .... f. 9.—

Koffie, ongebrand .. ½ kg .... f. 0.55
gebrand en gemalen .. ½ „ verpakt of onverpakt .. f. 1.05
„ ¼ „ „ „ „ .... f. 0.55
„ ⅛ „ „ „ „ .... f. 0.27½
„ flesch van 1 Am. p. .... f. 1.25
„ blik „ 1 Am. p. .... f. 1.20

Maismeel, afkomstig uit de V. S. van Noord Amerika .. 0.75 kg (d. i. per cana) .... f. 0.22½
alle andere soorten „ „ „ „ „ „ .... f. 0.30

Margarine „ blik van 6¼ Am. p. .... f. 4.15

Suiker

a Bruine (dark crystal sugar) „ ½ kg .... f. 0.21
b. basterd (straw sugar) ½ „ .... f. 0.23
c. witte ½ „ .... f. 0 29
„ zakje van 5 Am. p .... f. 1.20

Vleeschwaren

a. corned beef
1. Libby, Swift en Wilson „ blik van 12 Am. ons ... f. 0.59
2. Alle andere merken „ „ „ 12 „ „ .... f. 0 50
3. Alle merken per blik van 8 Am. ons ..... f. 0.40
b. Ham (gekookt) per 100 gram .... f. 0 65
c. Ham (rauw of gekookt „ 100 „ uitgesneden ...... f. 0 50
„ ½ kg bij verkoop per heele ham....... f. 1.30

B. in den groothandel:

Maaismeel, per baal van 98 Am. pond... f. 9.90

Suiker.

a. bruine (dark crystal sugar) per baal van 220 Am pond... f. 32—
b. basterd (straw sugar) „ „ „ „ „ „ ... f. 36.60
b. witte „ „ „ 100 Am. pond .. f. 20.75
„ „ „ 20 zakjes van 5 Am. pond.... f. 2175

II Te bepalen, dat deze beschikking in werking treedt op den 12den April 1946, op welk tijdstip alle voorafgaande prijsvaststellingen en of beschikkingen door het wnd. Hoofd van het Departement Sociale- en Economische Zaken vervallen voor zoover betreft de in deze beschikking genoemde goederen; dat deze beschikking zal worden bekendgemaakt in de Curacaosche Courant en in de hierna te noemen plaatselijke bladen:

Amigoe di Curaçao
Beurs en Nieuwsberichten
La Union.

Het wnd. Hoofd voornoemd,

Mr. H. J. M. Hoegeveen.

Een doodgewoon Boerderijtje op de Veluwe.

Wat zich in een centrum van Spionage afspeelde.

Aan de Wencopperweg, één uur gaans van het dorp Barneveld, ligt „Het Schip". Daar er geen „echt" water is in Barneveld, kan het ook geen „echt" schip zijn. De naam is misleidend en bedoelt — beter gezegd: bedoelde — ook om te misleiden, want „Het Schip" is ogenschijnlijk, een doodgewoon boerderijtje, dat gedurende de bezettingsjaren als ondergrondse post dienst deed en achter welks muren zich zeer ongewone dingen afspeelden. Van begin 1942 af is de boerderij een centrum van spionnage en verzet geweest en ze is dat gebleven tot het einde van de oorlog. De oud-illegalen, die geleden hebben onder de eeuwige verhuizingen, het „schoonmaken" van adressen, het slepen met zichzelf en het materiaal van het ene huis naar het andere, zullen het als een wonder beschouwen, dat daar op de Veluwe een ondergrondse post al die jaren intact kon blijven.

En toch, als men hoort hoe deze post tot stand kwam, hoe minutieus de plannen werden voorbereid, hoe systematisch opgezet, dat begrijpt men dat hier geen wonderen in het spel waren, maar mensen, die besefen dat men tegen de grondige en systematische werkmethoden van de Duitsers niet met improvisatie — d.w.z. op het critieke ogenblik pas maatregelen nemen, waaruit de meeste ongelukken zijn voortgekomen — maar met nog beter doordachte methoden moest optornen.

Al vóór Mei 1940 bestond er contact tussen den organisator van „Het Schip" en de Geallieerde legerautoriteiten via den Britsen vice-consul in Den Haag. In Mei 1940 werd dit contact, mede „dank zij" de neutraliteit, die op onvoorbereidheid neerkwam der Nederlandse autoriteiten, verbroken. Maar onmiddellijk na de capitulatie werd begonnen met het ontwerpen van een plan voor de inrichting van een ondergrondse post, van waar uit het contact hersteld zou kunnen worden. Dat was geen eenvoudige taak, want waaraan moest daarbij al niet gedacht worden! Allereerst aan zoiets materialistisch als de maagverzorging!

Men voorzag, dat de oorlog lang zou duren: de voorraden, die men toen nog kon aanleggen, zouden bij lange na niet voldoende zijn om al die illegale helpers te voeden. De beste oplossing — ondanks de te verwachten vorderingen der Duitsers — leek dan ook, om op een boerderij de hand te leggen en daar zelf het voedsel te produceren. Het boerderijtje aan de Wencopperweg werd in September 1940 uitverkoren, omdat het plaatselijk zo achteraf lag, dat het niet opviel, maar tegelijk in Nederland toch een centrale ligging had. Bovendien was het uiterlijk vrij armoedig maar bood van binnen de mogelijkheid tot huisvesting van een groot aantal mensen en tot inrichting van een vakkundige post.

„Het Schip" wordt ingericht.

Er moest heel wat getimmerd en aangesleept worden om het zover te krijgen. Pas in begin 1942 was „Het Schip" als woon- en werkhuis gereed. Maar toen was er dan ook inwendig — uiterlijk bleef het steeds het haveloze boerderijtje — heel wat, zowel zichtbaar als onzichtbaar veranderd. Er was centrale verwarming, drinkwaterleiding, sanitaire inrichting en electrische warmvoorziening als onderdeel van een autarkische electriciteitsvoorziening, een huistelefoonsysteem om in het vrij uitgebreide complex makkelijk communicatie met elkaar te krijgen en een aparte slaapvleugel. Maar bovenal was de nodige aandacht besteed aan de inrichting van geheime berg- en schuilplaatsen. Er was een grote zolder gebouwd, die door de eigenaardige ligging der andere zolders gemakkelijk over het hoofd werd gezien en waarvan de ingang practisch onvindbaar was. In de dakbedekking van een tweede zolder konden van binnen uit vuurwapenen en munitie verstopt worden. Bij de centrale verwarmingsketel was een houten kolenstortkoker gemaakt, waarin à la minute grotere vuurwapenen met radiotoestellen konden worden geborgen. De hooibergen, de plaatsen waar de Duitsers altijd het eerst gingen zoeken, — ze prikten er dan met puntige ijzeren staven in of haalden ze geheel uit—, werden nooit als bergplaats gebruikt. Behalve via de huistelefoon kon door middel van klopsignalen langs de centrale verwarmingsbuizen gewaarschuwd worden en dan was er bovendien nog een waslijn op het erf, die je van de weg af goed kon zien en waarop bij onraad wasgoed werd gehangen.

...maar het blijft boerderij

De bewoners van de boerderij moesten hun steedse kleren en gewoonten afleggen en zich volkomen in het boerenbestaan inleven. Zij mochten niet voor boer of boerin „spelen" maar moesten het ook werkelijk zijn en dus melken, hooien en met koeien, paarden en landbouwwerktuigen kunnen omgaan. De Duitsers hadden nl. heel eenvoudige methoden om de ondergedoken stedelingen op het platteland te vinden.

Ze zochten allereerst naar mensen met schoenen en hadden ze die eenmaal te pakken, dan stelden ze hun enige vragen over landbouw en veeteelt of lieten hen een paar handgrepen met een landbouwwerktuig verrichten. Op die manier vielen vele verzetsmensen door de mand. Dit gevaar werd door de goed opgezette „verboersing" geheel vermeden en heeft dit systeem, zelfs tegenover landwachters uit de omtrek, zijn nut bewezen.

Hoe er gewerkt werd.

In de loop van 1942 kon dan eindelijk met het eigenlijke werk begonnen worden: de „inlichtingendienst" werd opgericht! Het onderling contact van de medewerkers werd van te voren precies geregeld. Iedere medewerker mocht ten hoogste met twee andere leden der organisatie in contact komen. Daarbij werden gefingeerde voornamen gebruikt met steeds één- en dezelfde achternaam. Die achternaam was tegelijk wacht- en herkenningswoord voor de leden der organisatie.

Werden er mensen opgepakt, dan zouden zij bij een verhoor allemaal moeten verklaren, met een zekeren „Pieterse" gewerkt te hebben en zodoende werd tegenover de Duitsers de indruk gewekt, dat het aldoor om één persoon draaide. Het verdere onderzoek liep hierop dan ook meestal dood, voorzover het althans om personen ging.

In het algemeen echter kwamen de leden der organisatie in het geheel niet met elkaar in contact. De berichten werden gewoonlijk schriftelijk op bepaalde plaatsen gedeponeerd, b.v. in quasi-achteloos weggeworpen afvalblikjes.

De koeriersdiensten op korte afstand werden in hoofdzaak verricht door vrouwelijke leden, die ook voor andere diensten werkzaam waren. Met name moeten hier worden genoemd Eva en Francientje van der Woerd, dochters van den heer Henk van der Woerd, een industrieel in Barneveld, wiens huis op last van den S.D. in het voorjaar van 1945 tot de grond toe werd verbrand. Deze hele familie, ook de jeugdige zoon Bertus heeft enorme diensten aan de Nederlandse zaak bewezen.

Als lange-afstand-koerier fungeerde Erik de Vries (bijgenaamd Bert, gevallen op 16 April 1945 bij het leiden van een tank-colonne bij het buurtschap Zeumeren), die aanvankelijk op de fiets dagelijks over soms onbegaanbare binnenwegen afstanden van 100 tot 200 km. aflegde. Later kreeg hij voor dit werk een motorfiets. Hij is verschillende malen door den S.D. en de Landwacht aangehouden, doch hij wist zich steeds met een buitengewone koelbloedigheid aan arrestatie te onttrekken.

Van de technici moeten vooral genoemd worden Floris van der Laaken (Lex, gefusilleerd op 4 April 1945 te Hattem), die met grote bekwaamheid en voortvarendheid steeds nieuwe zendposten inrichtte en J. Lennings (Ko)

Het contact met Engeland.

Aanvankelijk was de verbinding met Engeland maar uiterst gebrekkig. Zij had vrijwel uitsluitend plaats door Engelandvaarders en een enkele maal door vliegtuigen, die onder Nijkerk landden en daar ook weer opstegen. Pas in 1943 werd er een begin gemaakt met het verzenden van berichten per radio. Deze radiodienst werd in hoofdzaak georganiseerd door Jan Thijssen (Lange Jan, gefusilleerd op 8 Maart 1945 te Woeste Hoeve), die daarbij onvermoeid werd geholpen door zijn vrouw, door Dirk Eskes (Alex, gefusilleerd op 4 April 1945 te Hattem) en mevrouw Eskes-Buis. Begin 1944 was de radio-telegrafische verbinding met Engeland een geregelde en zij bleef bestaan tot aan het einde van de oorlog.

Aan zendtoestellen was in het begin groot gebrek. Met de enkele toestellen die er waren, moest onder druk van den Duitse opsporingsdienst telkens van de ene plaats naar de andere gesjouwd worden. De vrouwelijke „bezetting" van „Het Schip" nam dit riskante werk gewoonlijk op zich. Toen zich geleidelijk aan het aantal toestellen uitbreidde, werd zooveel mogelijk op elke zendpost een toestel gestationeerd. Zo waren b.v. zendposten bij de Viersprong (kruising van de wegen Barneveld — Nijkerk en Apeldoorn — Amersfoort.) in het Garderboek in de boerderij van Henk Wal, bij Harskamp en in het buurtschap Zeumeren.

Dat het risico van het huisvesten en het bedienen van een zendpost niet gering was, valt te begrijpen. De peilwagens van de Duitsers vormden een voortdurend gevaar en er moesten daarom tijdens het zenden steeds mensen op de uitkijk staan.

Zoveel mogelijk werd de hand gehouden aan het principe, dat „Het Schip" zelf alleen de centrale moest zijn van waaruit de inrichting der zendstations geregeld werd. Maar, van dit principe werd later, in noodgevallen, nog al eens afgeweken. Zo deed het kippenhok van „Het Schip" enige tijd als zendpost dienst.

De eerste berichten.

Het doen en laten van den bezetter dus de eigenlijke spionnage was aanvankelijk het onderwerp van de berichten, die werden uitgezonden. Later werd ook om allerhande dingen gevraagd, die geregeld in de omgeving „gedropt" werden, zoals wapens, munitie, kleding, schoeisel, fietsbanden explosiestoffen en rubberboten. De laatste dienden voor het overzetten van transporten verongelukte piloten over de grote rivieren, later over de Biesbos. Of de piloten goed waren aangekomen, wilde men natuurlijk ook graag weten en hierover werden steeds inlichtingen gevraagd. Na de mislukte luchtlanding bij Arnhem b.v. kwamen uit Engeland ook de gegevens binnen over de aan deze hel ontkomen „rode baretten."

De luchtlanding bij Arnhem werd onder leiding van Britse officieren met behulp van marconisten van de organisatie van „Het Schip" voorbereid. De commanderende generaal Urquhart, is maandenlang in de buurt van de Harskamp, waar het toentertijd wemelde van Duitse bezetters, verborgen gehouden, te zamen met een groot aantal van zijn officieren en manschappen. Na deze tijd kwam de leiding der radio-berichtgeving meer en meer in handen van Britse officieren, onder wie Captain „Dick" een belangrijke plaats innam.

Droppings."

De aanwijzingen en opdrachten die via de radiodienst uit Engeland binnenkwamen, hadden o.a. betrekking op geleverde of nog te leveren wapenen en springstoffen of op manoeuvres van de piloten van de „droppingdienst". Helaas kwam het maar al te vaak voor, dat deze piloten onverrichterzake huiswaarts moesten keren, omdat zij de vereiste lichtsignalen boven het aangewezen terrein niet hadden gezien. Op het terrein zelf lagen dan de mannen en jongens, die de „droppings" in ontvangst moesten nemen, onder levensgevaarlijke omstandigheden, halve nachten in greppels en bosjes te wachten. Zij hoorden de vliegtuigen, de spanning steeg ten top, maar dan verdwenen de vliegtuigen weer, om dien nacht niet meer terug te keren. Aan beide kanten was dan de teleurstelling begrijpelijkerwijze groot!

Nadat in November 1944 opdracht was gegeven, om alle spoorlijnen in Gelderland op te blazen, hetgeen prompt door de verschillende KP-groepen gebeurde, hebben de Duitsers er de lucht van gekregen, dat daar op de Veluwe een sterke organisatie aan het werk was en in de omgeving van Barneveld onmiddellijk een afdeling S.D. geplaatst.

Gevaar van binnenuit.

Nog groter gevaar dan van de zijde der Duitsers dreigde van de zijde der medewerkers zelf. Het „wennen" aan het gevaar, waaraan men dagelijks is blootgesteld, maakt de voorzichtigste mensen vaak roekeloos en doet hen de voorschriften maar al te dikwijls vergeten. De voorschriften b.v. dat een marconist niet in of nabij de plaats mocht wonen waar hij werkte en dat hij nooit zelf de toestellen mocht transporteren, werden op de duur geregeld overtreden en ten gevolge hiervan vielen in het najaar van 1944 verschillende medewerkers in handen der Duitsers, met als verdere consequentie, dat een deel van de dienst werd opgerold. Want bij het verhoor der gearresteerden werden de meest barbaarse middelen toegepast als: ophangen, lossnijden, verhoren, weer ophangen enz., totdat het slachtoffer ten slotte wel iets losliet. Om te voorkomen, dat de dienst door de Duitse methoden te veel in gevaar zou worden gebracht, zijn naar aanleiding van deze eerste „oprolling", in Engeland vergiften aangevraagd, zodat het slachtoffer zich desnoods zelf tijdig uit zijn lijden zou kunnen helpen.

Zelfs aan de voorgeschreven veiligheidsmaatregelen gedurende het zenden werd op de duur de hand gelicht. Wat het gevolg daarvan was, heeft een marconist ervaren, die er maar op had vertrouwd, dat enige in de buurt spelende kinderen hem wel tijdig zouden waarschuwen en die al seinende verrast werd door een over de grond kruipende Luftwaffe-patrouille, die bezig was met het meten van de veldsterkte van de grondgolf van de zender en al metende en kruipende, zonder dat zij besefte, haar doel bereikt had. De marconist, die nu met de hoofdtelefoon op voor het open raam zat te seinen, bleef uiterst koelbloedig en vroeg: „Wat zoeken jullie daar eigenlijk?" De Duitsers die ingespannen aan het meten bleven antwoordden hem sarcastisch: „Ja, ihr werdet uns helfen, ihr Bauern!" Intussen slaagde de marconist er in, de zender met antenne, papieren en al in de schouw van het bakhuis weg te werken en zelf met de fiets naar „Het Schip" te ontkomen. De Duitsers gingen het huis wel binnen, maar ontdekten niets. De volgende dag ging de marconist eens poolshoogte nemen en haalde het toestel weg.

Diezelfde marconist, terwijl hij op het antwoord, op een telegram dat hij verstuurd had, zat te wachten, luisterde even naar de „fijne muziek uit Londen" op een dichtbijgelegen golflengte, toen er door een Duitse patrouille aan de deur van de schuur, waarin hij zat te werken, werd getrokken. Door de deur aan de binnenkant vast te houden kregen, de Duitsers de indruk, dat de deur op slot zat. De commandant ging op zoek naar den boer om de deur te laten openmaken en van dat ogenblik maakte de marconist gebruik, om met de hele zendinstallatie, echter zonder de antenne, door een andere deur te verdwijnen en zijn spullen in een gierkelder te gooien, waarna hij kalm met de greep in de buurt van de schuur aan het werk ging, terwijl de Duitsers vlak onder de antenne stonden te delibereren. Dit is het toestel dat, later opgevist, door dezen koelbloedigen doch wat zorgelozen marconist, Dirk Hildebrand Last (Kees), aan Prins Bernhard is aangeboden. Op een vraag van een der heren uit het gevolg van den Prins, of de Duitsers dan nooit iets van „dat seinen" gemerkt hadden, heeft deze brave Kees wijselijk alleen maar „nee" geantwoord.

Een bijna niet te vermijden oorzaak van rampen was oververmoeidheid ten gevolge van de te kleine bezetting, vooral bij de overbelaste binnenlandse zenders in de dagen na Dollen Dinsdag. Bij één daarvan is het gebeurd, dat de marconist al seinende, met de hoofdtelefoon op, in slaap viel en in die houding door een opsporingspatrouille werd ontdekt. Zijn lot was daarmee natuurlijk bezegeld; hij werd ter plaatse doodgeschoten. Van de technische staf van de radiodienst zijn alleen Last en Lennings nog in leven.

Gecamoufleerd transport.

Veel zorg baarde steeds het transport van de toestellen. Zoveel mogelijk werd dit wel vermeden, maar er waren nu eenmaal omstandigheden, dat het niet anders kon. Allerlei middelen werden bedacht om de toestellen tijdens het transport te camoufleren.

Een camouflage-methode was b.v. door het toestel tussen schijnbaar willekeurig en los op elkaar gestapelde afvalplankjes, zoals een timmerman die van zijn karwei achter op de fiets wel meeneemt, in een gecapitonneerde ruimte te verbergen. Het risico bleef ook dan echter, gezien de scherpe contrôle, nog zeer groot, maar in de regel nam men zelfs niet eens meer de moeite, om gebruik te maken van dergelijke camouflage - inrichtingen. Een sterk staaltje van roekeloosheid was het transport naar „Het Schip" van drie complete toestellen door Captain „Dick". De toestellen waren de avond te voren „gedropt" en zekwamen uit de fietstassen van Captain Dick te voorschijn, nog verpakt in de Engelse matrozenkoffertjes met het gebruikelijke kenmerk van een anker, geflankeerd door R.N. (Royal Navy)!

Kristallen in talkstrooiers.

Het belangrijkste van elke zender is het kristal. Elk kristal heeft een bepaalde golflengte en is ook maar bij één bepaald zendplaats te gebruiken.

Bij zendplaats A kan dus niet kristal B gebruikt worden. Het zendplan werd ook uit Engeland „gedropt" en bestond uit een klein kartonnen kaartje, waarop van week tot week, over een geheel jaar, de zendtijden waren aangegeven. De zendplannen droegen code namen, b.v. Frans Hals, St. Bavo etc., en vormde als het ware de geloofsbrieven van den marconist.

Er moest dus vooral voor gezorgd worden, dat deze kristalen en de bijbehorende zendplannen niet in handen van de Duitsers vielen. De huishoudelijke dienst van „Het Schip" bedacht hiervoor speciale onvindbare plaatsjes. Zo werden de kristallen b.v. in strooipoederbusjes verborgen. Een laagje watten bedekte de kristallen en op de watten werd het strooipoeder gedaan. Het busje werd op een toilettafel neergezet. De zendplannen werden door de vrouwelijke „bezetting" van „Het Schip" op het blote lichaam gedragen of achter de zak van een stofzuiger verstopt.

P.B.-centrale.

...Eind Augustus 1944 werd de KP-er, David van Beetz (Freek), die bovendien een van de kundigste vervaardigers van valse Ausweise en persoonsbewijzen was, op „Het Schip" ingekwartierd. Hij kwam daar uitsluitend als KP-man, omdat het risico te veel vergroot zou worden, wanneer een spionnage- en Ausweisedienst van een zelfde punt uit werkten. Maar toen de behoefte aan PB- en Ausweise enorm toenam, werd Freek toch weer ingeschakeld bij het vervalsingswerk en ten slotte beschikte hij over een vrij volledig „laboratorium" op „Het Schip."

Een voorval echter, dat juist onder deze omstandigheden tot een grote ramp had kunnen worden, deed zich begin October 1944 voor. Toen alle „diensten" juist druk aan het werk waren, reed bij toeval een Landwachtpatrouille de gemeenschappelijke inrijweg van „Het Schip" en een daarnaast gelegen landhuis op. Eén van de knechts van het landhuis schrok zó van de patrouille, dat hij hard wegliep en in zijn paniek drie anderen, onder wie twee knechts van „Het Schip", meesleepte. De Landwachters begonnen onmiddellijk te schieten en haalden ten slotte den beduusden meesterknecht van de hoeve achter een strooberg vandaan. Zij dreigden hem op staande voet neer te schieten en de hoeve in brand te steken.

Door het bewonderenswaardig kalme optreden van een vrouwelijk lid der „bemanning", mevrouw Rietveld, werd intussen binnenshuis alles spoorloos opgeruimd (de geheime zolder bewees voortreffelijke diensten) en liep het geval met een sisser af. Naar aanleiding van dit incident is er direct een zwaar hek op de inrijweg geplaatst, maar de boerenjeugd heeft dit hek 's nachts eenvoudig uit de grond gehesen en 500 meter verder in een droge sloot verstopt, „omdat zij het hek daar niet wilde hebben." De gemeenschappelijke inrijweg is toen opgebroken en met struiken beplant.

Dergelijke incidenten waren vooral op het laatst, toen er steeds meer mensen-, fietsen-, paarden- en voertuigenvorderingen kwamen en ook Duitsers regelmatig aan de deur kwamen om te bedelen om eiere[n] e.d., aan de orde van de Waakzaamheid werd evenredig verscherpt en doo lukte het, om tot de bevrijding het werk re[...] voort te zetten.

Een probleem vormden evacués, die op „Het Schi[p] Dollen Dinsdag werden kwartierd. Zij mochten na[...] niets merken en dat is [...] lukt! Zij hadden wel in de[...] dat er iets „gaande" was, en toe werden zij door h[...] heer in hun kamer op[...] maar zij dachten, dat er d[...] destien geslacht werd!

De stroom [...]

Grote moeilijkheden het wegvallen van de elec[...] stroom in September 194[...] De zenders werkten door van een gelijkrichter op n[...] ning. Wel is waar was [...] deelte van de, in 1942 na[...] sterdam teruggebrachte [...] weer naar „Het schip„ v[...] en voortdurend volgelad[...] houden op het stroomnet; voordat daarmee gewerkt worden, moest een trille[...] den ingeschakeld en die w[...] niet. Dank zij door de lucht Engeland gestuurde hulpto[...] len was de dienst begin Oc[...] weer volledig op peil. D[...] was ook een 12 V wand-[...] sche generator in allerij[...] bouwd en geplaatst. Van d[...] af maakten de Duitsers jacht [...] alle windgenerators, maar [...] dat „Het Schip" zo achtera[...] is deze installatie gelukkig [...] hun aandacht ontsnapt.

De taak volb[...]

Op Zondagavond 15 April brachten de Duitsers een ba[...] naar Stroe. Ook ten Noo[...] van Voorthuizen werd een [...] terij in stelling gebracht, [...] de toren van de Gerefor[...] kerk een observatiepost [...] richt. Op de weg Apeldoo[...] Amersfoort werd anti-ta[...] schut opgesteld, voorna[...] bij Millingen, waar ter zijde [...] de weg de Duitse commando [...] gevestigd werd. Al deze [...] werden direct aan de post ge[...] porteerd. Nog diezelfde a[...] werd door de organisatie co[...] verkregen met de uit Oost [...] richting over de IJsel kom[...] eenheden van het Eerste C[...] dese leger. Er werd beslote[...] tankcolonnes langs binnenw[...] te leiden. De hiervoor n[...] „guides" werden diezelfde a[...] nog aangewezen en zo kwam [...] de volgende middag het g[...] ogenblik: een Canadese colo[...] passeerde „Het Schip". Er w[...] van „Het Schip" uit c[...] tact gezocht met den comm[...] dant der colonne en de plaats [...] van het Duitse geschut, dat [...] tussen was begonnen te vuren [...] nauwkeurig aangegeven. Bin[...] een half uur tijd werden de ob[...] servatiepost in de kerk te Voor[...] huizen (door afschieten van [...] spits!) de batterij bij Stroe, [...] stukken bij Harskamp en de bat[...] terij benoorden Voorthuizen bu[...] ten gevecht gesteld.

Het doodgewone boerderij[...] op de Veluwe, alias „Het Schip" had zijn taak, en wat voor ee[...] taak, volbracht!

De stad Hilo in Hawaii ligt vol wrakstukken na geteisterd te zijn door een vloedgolf aan het begin van de vorige week. Meer dan honderd personen werden gedood en de aangerichte schade beliep in de millioenen dollars.